

Popiežius PIUS IX sako:

"Kiekvieno kataliko yra šventa priedermė paremti katalikiškąją spaudą ir ją kuo plačiausiai paskleisti tarp žmonių. Geri laikraščiai yra naujingiausių daiktų ir verti didžiausio užmojesnio."

DARBININKAS

Organas Amerikos Lietuvių
Etno Katalikų Buvimo
Juoazapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
— MASA —
UTARNINKAIS, KETVIRKAINIŠ
SUBATOMIS.
Metams \$2.00
Užrašyti metams \$2.00
DARBININKAS
466 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 628.

No. 45. Metai IX.

ANTRADIENIS, BALANDŽIO 22 D., 1924.

Kaina 4 centai

Darbas ir kooperacija

TARPTAUTINEI KOPERACIJOS PARODAI BESIARTINANT.

Iš Gento ateina žinių, jog viso pasaulio kooperacija nolini ruošiasi į parodą. Visos vietos, kur išskirstytos, šalių delegatai vyksta Gento ruošimosi prižiūrėti ir tvarkyti.

Italija užsisakė didelę vietą ir rengia paviljoną, kuris bus panašus į tikrą koper. rūmą.

Cekoslovakijos kooperacija dalyvauja valstybės palaikoma. Vietos užsisakė apie 1000 kv. metr. Kaip jos Koperacijos judėjimas įvairus, taip ši visą įvairumą ji nori parodoje išstatyti. Visos kooperacijos šakos ir tautinės jos ypatybės bus parodytos.

Prancūzija ne tik įvairias kooperacijos rūšis atskirai nori parodoti, bet ir kiekvieną provincijos kaimelių jo dviasio su visais savitumais nori išstatyti. Tikimasi, jog ji, šalis įvairių produktų, savo puikių vyvų nuogaminimo paviljoną įsteigs.

Siltoji Ispanija išstatys savo pietų vaisius.

Sveicarija ruošia siurprizą: ji taiso kooperacijos propagandos teatrą.

Anglija rengiasi mums parodoti visoj tikrumoj kooperacijos lopšį — pirmą Roedelio pionierių kraituvę. Taip, tikrai, mes pamatysime buvusį prieš aštuoniasdešimt metų Varlinę gatvę namą su pirmutine tikrąja vart. bendrove.

Bulgarijos, Skandinavijos valstybių kooperacija atvaizduos save visoj pilnumoj.

Galingoji Rusijos kooperacija parodos komitete turi savo atstovą. Ji išstatys žemės ūkio, pramonės išdirbinių ir visą kop. propagandos medžiagą.

Pabaltės valstybės (ir Lietuva), o taip pat Vengrija jau senai planus padarė.

Indija, Suv. Amer. Valstybės, Kanada taip pat ruošiasi. Visos kitos valstybės — vienos jau davė apie save žinias, iš kitų dar laukiamas.

Koperacijos viršininkas — Tarptautinės Sąjungos paviljonuose visi jos nariai pamatys ką nors savo.

Ypatinga vieta teikiama Parodoje žemės ūkio kooperatyvams.

Parodos laikų įvyks sekantieji kongresai ir šventės:

Birželio 21—23 d. Belgijos koper. Centro kongresas;

Birželio 22 d. Gento žvejų laivyno šventė;

Birželio 29 d. socialistų valstybių sąjungos kongresas;

Rugpjūčio 23—30 d. tarptautinė kooperacijos mokykla;

Rugpjūčio 28—30 d. tarpt. moterų koper. Gildijų kongresas.

Rugpjūčio 31 d. Belgijos diadelio koper. "Vooruit" 50 metų sukaktuvio šventė su de-

monstracijomis gatvėse.

Nuo rugpjūčio 31 iki rugs. 4 d. Tarptautinės Koperatyvių Sąjungos kongresas.

Be to, turniro ir sporto, jaunimo ir gėlių šventės.

Parodos komitetas laukia gausingų ekskursijų, užtat rūpinasi Belgijos geležkelių, butų, valgyklų papigimimu. Parodos laikų rodo Gento jis turės savo tramvajus.

Kadangi bus didelis žmonių užplūdimas, tai prašo visų šalių pranešti iki balandžio 1 d. apie atvykstančių skaičių ir lauką. Paklausimams adresas toks: Van Meeuwen, Administrateur Délégué de l'Exposition, Gand, Palais des Fêtes, Parc.

Lietuvos Koperatininkai, žinoma, taip pat vyks gausingų ekskursijų; todėl bendrovės pravarų kuogreičiausia surašyti norinčius vyksti ir pristatyti sąrašus mūsų parodos komitetui.

Kitų šalių kooperatyvai įsteigė taupymo kasas, kad palengvinti kelią į Parodą. Mes šio žvilgsniu atsilikom. Norinčiam vyksti prisieina savistoviai susitaupyti keletą šimtų litų.

(„Talka“)

DEL NELAIMIŲ KASYKLOSE.

WASHINGTON. — Vidurinių reikalų departamentas pasiuntė pakvietimus kasyklų viršininkams Anglijos, Kanados, Meksikos, Prancūzijos ir Belgijos apsvaistyti apie išvengimą nelaimių kasyklose. Konferencija įvyks Huntingtone, W. Va. rugsėjo mėnesyje.

PALIKO PAČIAI.

BERLIN. — Vokietijos milijardierius Hugo Stinnes mirė, palikdamas savo turtus paliko pačiam. Jo turto apskaičiavimai tarp \$400,000,000 ir \$600,000,000.

Ispanijoj inėjo galion motinystės apdraudimo įstatymas. Į tą fondą mokės ir valdžia ir darbininkai.

KOELNAS. — Vokiečių katalikų veikėjas Dr. Porsch neseniai minėjo savo 70 metų gimimo sukaktuvę, o dabar minėjo 40 metų savo veikimo Reichstage kaip delegatas.

Kanados miestas Winnipeg yra paskyres \$2,500,000 pagalbėti darbininkams namų pastatyti. Per 1923 metus pastatyta 712 namų.

So. Bostono dokan atplaukė jūrin mūžinas Majestie. Jis bus permaužotas ir sutaisytas. To mūžino mašinų spēka išmėša 800,000,000 arklių jėgą.

ZUVO PENKI ŽMONĖS.

JOHNSTON, Pa. — Anthony Pracko namuose sprogo gazas. Penki žmonės rietoj žuvo, o trys vaikai mirtinai sužeisti.

Ateivybės varžymo bilius perejo

ATEIVYBĖ SUVARŽYTA

WASHINGTON. — Ateivybės varžymo bilius atstovų rūmų ir senato perleistas. Tuo mi biliumi sumažinama kvotos. Nuosimtis sumažinamas nuo 3 nuoš. iki 2 nuoš., o kvota remsis ne ateivijbe 1910 m., bet 1890 m. Išvisa dabar į Suv. Valstijas per metus tegalės įvykti ateivių tik 150,000. Ateivijbė iš Azijos visiškai uždraudama. Japonijos protestas nieko nereikš.

PRIES NELEGALE ATEIVYBĖ.

WASHINGTON. — Atstovų Rūmams priėmė bilij, kuriom padidinama išlaidos kovai su nelegale ateivijbe per Meksiką ir Kanados ribežį. Tos išlaidos padidintos ant \$1,200,000. Bilijus dabar perduotas senatui.

KOVA PRIEŠ AMERIKĄ.

TOKIO. — Japonijos spaudos Sąjunga nutarė boikotuoti Kalifornijoje prekes. Tai už darų užlarymą Japonijos ateivijbei.

LONDON. — Prasidėjo anglo-rusų derybos dėl nustatymo normalių santykių tarp abiejų valstybių.

BARCELONA, Ispanija. — Tuneliui įgruvus žuvo 15 žmonių.

L. D. K. S. Seimas

LDKS IX seimas atsibus balandžio 29 ir 30 dd. 1924 Norkto Prasidėjimui Svė. Pano Marijos parapijos bažnytinėje svetainėje Norton Square 432 Windsor St. ir Webster Ave. Cambridge, Mass.

Seimo pradžią bal. 29 d. 9 v. ryte. Bažnyčioj šv. mišios ir pamokslas. Sv. mišias laikys organizacijos divasiškas vadovas gerb. kun. P. Kemėšis. Po pamokslų tuoj prasidės sesijos bažnytinėje svetainėje.

Delegatų domei.

Gerbiamieji delegatai (ės) važiuodami į L. D. K. S. seimą traukinį imkit į Boston, Mass. ir atvažiuok ant South Station paimkit Cambridge požeminį traukinį (subway) ir važiuokite iki Kendall Station. Ant Kendall Station paimti transferą Springfield Hill karą ir važiuokite iki Windsor Street. Išlipkite ir eikite po dešinei iki Norton Square. O atvažiuok ant North Station paimkit Lechmere Station karą. Ant Lechmere Station perėjus pakeiskit į Harvard Square karą ir važiuokite iki

"MONEY ORDER" I LIETUVĄ.

Nors pašto viršininkai atsargiai turi pažvelgti adresu ypatos, kuriai pinigai turi būti išmokėti, pirmą kartą išduoda tarptautiską "money order". Iš Washington parasyta kvi ypatinga atveju būti kreipiamas kuomet tje "money order" siunčiami į Lietuvą. Lietuvos pašto administracija praneša, kad išmokėjimas pinigų trukdosi dėl netikslų ir neteisingų adresų.

Pašto viršininkams priminti, kad patvirtinta paduoti patikoms žmonėms, dėl išpildymo "Supplemental International Advice, Form 6083," nes tuo met jie patys gali, kiek galėdami, parašyti pilną adresą.

PALEIDO GARVEŽI.

CHICAGO. — Paleistas garvežis padarė galą trimis žmonėms ir keturis mirtinai sužeidė. Policija spėja, kad garvežis paleido koks girtas žmogus arba žmogus "fonių" įsėkančis. Keturi infartai žmonės suarošioti.

TEISIA POLITINIUS PRASIKALTĖLIUS.

MASKVA. — Petrograde prasidėjo byla 107 politiškių prasi kaltėlių. Jie infartai prieš-revoliuciniame judėjime.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS (Iltos pranešimai)

Vilnius, 24-III. Vėl sukonfiskuota. Sukonfiskuota pastatinius "Lietuvos Kelio" Nr. 11 (kova 16 d.) ir "Žygie Lada" Nr. 5 tos pat dienos. Rodo, abu laikraščiai sukonfiskuota dėl straipsnių apie lietuvių švietimo reikalus ir Vilniaus kuratorijos taktiką.

— Vis tas pat. Kovo 17 ir 18 d. Valtininko valsčiaus lietuvių mokytojai buvo kvieisti pas Vilniaus starastą dėl mokyklų.

— Klubas. Kovo 2 d. įvyko Lietuvių Klubu Vilniuje narių susirinkimas. Be kitų klausimų išrinkta nauja valdyba, kurios sudėtinę joje: p. Karazijus pirmininku, p. Matišaitis vice-pirmininku, p. Narbutas išdiniuku, p. Matišaitis sekretoriu ir p. Matulionis šeimninku.

— Palaidotas atgijo. Naujausias žiniosis, lenkų spaudos palaidotas atamanas Mucha vėl pasirodė su savo būriu Vakarų Gudijos daly ir sukleidęs vietinės dvarininkas. Sugauti jam iš Gardino igulos sąstato paskirtas tam tikras būrys su kulkosvaizdais, kiriam tačiau nevyksta likviduoti populiaraus atamanu, kurį remia valstiečiai. Sąryš su tuo dešimtosios Lenkų partijos įneša seiman paklausimų.

— Vietiniai lenkų veikėjai ir polonofiliškai nusistatę gaudai organizavo "Gudy Lenkų draugiją". Jos tikslas — surasti būdų sutikinti gudy klėjimui su lenkų valdžia ir išgauti Vilniaus ir Gardino sritims automobilius.

— Norima traukiny išsprogdinti. Geležinkelio tarp Ignalinos ir Dukšta buvo rasta padurtos sprogtamosios medžiagos. Po kelių dienų tokios medžiagos buvo rasta ir tarp Ignalinos ir Sveičiončių. Matyt kažkieno norima išsprogdinti traukiny ar bent tiltai.

— Laikinasis Komitetas. Kovo 16 d. išrinkta Lietuvių Laikinasis Komitetas. Komiteto sudėtis tokia: pirmininkas d-ras D. Alseika, vice-pirmininkas kun. K. Čibiras, kasininkas kun. d-ras V. Zajančauskas, sekretorius St. Kairiukštis, nariai: d-ras Rymas, d-ras Konas Maliukevičius, ūkininkas Gaigalas, prof. Skruodys, d-ras Šlapelis, kun. Beliauskas ir kandidatai p. p. Matišaitis, Voleckas, Alseikėnė ir Karazijus.

— Kauno kronika. Pradžios mokyklos Kaune: 24 lietuvių, 11 lenkų, 11 žydų, 3 vokiečių, 2 rusų, kuriuos mokinasi 2,332 lietuviai, 1,345 lenkai, 1,384 žydai, 434 vokiečiai ir 266 rusai.

— Žuvų perkylos. Antalieptėje pradėjo veikti valdžios pirmoji žuvų perkyla. Gerai pavyko paguldaujanos informacijos, kad gyvuliai išgaistų arba prekęs sugestų, turėdavo duoti didelius kyšius. Teismas bylą išsprendęs pat-

Manoma, netrukus pasirodys sėjos. Žuvytės būsių pardudamos į valdžios vandenis. Pernai metais dėl blogos, lietingos vasaros žuvų ūkis buvęs prastas, kiek prastesnis, o ypač Vokietijoje, jog vargu būsių galima gauti iš mažų žuvų, naujomis perkykloms užvesti. Tuo reikalu dabar turinama si su čekoslovakija.

— Žvejybos kursai. Po ilgų svyravimų Bavarijoj vokiečiai atidarė 4 savačių žvejybos kursus, kur žemės ūkio ir Valst. Turtų M-ju išsiuntė su 20 stipendijatu Vaitkevičių ir Putvinskių.

— Jaunas vagis. Lietuvių Katalikų Blaivybės Draugijos Centro Valdyboj retkarčiais dirbes 15 m. amžiaus Bronius Juodelis, pritaikęs tinkamą progą, pagrobė nemažą skaičių atvykusių, svaiglių gėrimų įstaigoms privalomų plakatų ir kitų leidinių, kuriuos pardavinėjo kelius syklius brangiau. Be to, pasidirbines atatinkaunis į galavimus Blaivybės Draugijos vardu, statydavo svaiglių gėrimų įstaigoms protokolus Kaune ir priemiesčiuose, matyti norėdamas kyšių išgauti.

Kovo 14 d. jis tapo suareštuotas ir pradėtas tardymas.

— Seimo socialės Apsaugos komisijoj svarstoma: 1) draudimo nelaiminguose atsitikimuose ir ligoje ir 2) mokytojų pensijų įstatymo projektai.

— Seimo švietimo komisijoj svarstoma medicinos, adontologijos, veterinarijos ir farmacijos praktikos teisių įstatymo ir Lietuvos Operos įstatymo projektai. Komisijai patiekta svarstyti Universiteto etatai.

— Atidarama Liaudies Universitetas. Vinco Kudirkos Sveitimo D-ijos Centro Valdyboj 1924 m. kovo mėn. 25 d. 5 val. po piet pradžios mokyklas Nr. 26 bute, Sauciuose Juozapaviciaus prosp. 54 atidarys Liaudies Universitetą. Vac. Biržis, kas skaitys įžengiamąjį paskaitą tema: "Liaudies Universiteto ideja ir uždaviniai. Įėjimas laisvas. Tolosnių paskaitų tvarka bus paskelbta atidaryma diena.

(„Lietuva“)

UŽ KYŠIŲ ĖMIMĄ.

Pereitą mėnesį, Kauno Apygardos Teismas Kaune, nagrinėjo geležinkelio valdininkų bylą. Byloje buvo kaltinami Lydavėnų stoties viršininkas Arturas Gofmanas, 50 metų amžiaus, Kutnikų stoties viršininkas Juozas Janušauskas, 34 metų amžiaus ir Šiaulių stoties viršininko padėjėjas Antanas Prielgauskas, 35 metų amžiaus. Jie buvo kaltinami už reikalavimus kyšių iš pirklių, vežančių prekes arba gyvulius. Jie neduodavę pirkliams vagonų be kyšių ir pastarieji nenorėdami, kad gyvuliai išgaistų arba prekęs sugestų, turėdavo duoti didelius kyšius. Teismas bylą išsprendęs pat-

pažino Gofmaną ir Prielgauską kaltais ir nubaudo Gofmaną paprastojo kalėjimo metais, Prielgauską devynių mėnesiais. Janušauską gi pripažino nekaltu ir jį išleisino. Byta Gofmaną ir Prielgauską Teismas prašalima penkerius metus iš užimamos tarnybos.

POTVINIS KAUNE.

Didžiausias potvynio pavojus grėsė Kaunui kovo 29 dieną. Jan 15 nakties vanduo Nemune buvo smarkiai pakylęs, o apie vidudienį žemesni krantai drauge su trobesiais buvo apsemti. Kai kurie gyventojai išsėjęsio vėtriniai apledo su turta sava butais, kiti gi galėjo susisiekti su gatve tik laivais. Tai buvo Maironio gatvės rajone. Ties Aleksoto tiltu išsiliejęs vanduo apsemtė iki 10 sant. aukščio Vynautų, bažnyčią. Aleksote buvo apfietta geležinkelio linija ir vanduo slinko prie sandėlių. Kur riuose buvo sukurtas cukraus ir druskos transportas, bet laimė, jį nepasiekė. Pavojus jau labiau padidėjo, sujūdus Nerioi. Nemunas dar stovėjo, todėl Nemuno ir Nerio santaka ledai susikinko ir Neris bentamit užliejo Jonavos gatvę, lauzdamas sava ledais tyvas ir apsemdamas trobesius.

Čia daug pasidarbavo specialė komisija su inžin. Vizbaru prieky. Jo rūpesniu tuojau buvo išsiuntinta sanitarijos automobiliai, ugniaagesčiai, būriai ir laivai gyventojams gelbėti. Pasilikusiems be pastogės gyventojams inž. Vizbaro paliepinu, buvo paskirta kelias pradžios mokyklos. Tuo tarpu inžinerijos pulko minosvydžių komandos sprogdino ledą. Apie 16 val. lūzas ledai Nemune, vanduo upės kiek nuslūgo. Tačiau naktį į kovo m. 30 d. vėl buvo pakilęs vanduo susikinkus ledams ties Vilkičia. Ši kartą, be Jonavos gatvės, vanduo užliejo žuvų rinką ir Šaltkalvių gaivę. Gyventojų tarpe kilo neapsakomas sumišimas, juo labiau, kad elektros šviesos nė Jonavos gatvėj, nei Vilampolės Slabadoj nebuvo. Paryčiai vanduo vis tik nuslūgo ir ištisg kavo m. 30 d.

Nemuno ledai čia normaliai, tik vakare dr buvo sprogdinami ties Panemunės tiltu. Padaryti nuostoliai dar neapskaičiuoti, bet, kiek teko girdėti, nėra dideli. Potvynio pavojus Kaune jau galutinai praėjo.

ZUVO KETURI.

LEWISTON, Me. — Traukinys suvažinėjo automobilį, kurs jam pasitaikė ant kėlio. Automobilinje žuvo keturi žmonės.

ZUVO 10 ŽMONIŲ GAISRE.

CHICAGO, Ill. — West Sidej buvo uždegtas dešimt dirbuvų. Begesinant žuvę devyni darbininkai ir vienas pašalikis.

(THE WORKER)

Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY

by SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly \$4.50
Boston and suburbs \$5.50
Foreign countries yearly \$5.50

Japonija ir Suvienytos Amerikos Valstijos

Amerikoje paskutinė didžioji sensacija — tai Japonijos ambasadoriaus Hanihara laiškas valstybės sekretoriui, kuriame jisai pareiškė, kad „džentelmonų sutartis“ panaikinus galėtų išaukti skaudžių pasekmių.

„Džentelmonų Sutartis.“

10 metų atgal Suv. Valstijų vyriausybė padarė su Japonija „džentelmonų sutartį“ sulig kuria, abelnei imant, ateivybę japonų Amerikon sustabdoma, bet tam tikros rūšys ateivių, kaip antai studentai, mokslaviriai, artistai, pirkliai ir t. t., leidžiama įvažiuoti. Pati Japonijos vyriausybė turėjo prižinti, kad tik tos rūšys ateivių, kaip sutarta, o ne kitos, į Ameriką važiuoti. Toji sutartis buvo užlaikyta vidutiniškai, tačiau buvo įrodymų, kad Japonijos vyriausybė tą sutartį aiškiai rimusi per plačiai, ir kad skaičius japonų čia žemes augti. Tiesa, imant oficialios skaitlines, japonų skaičius žymiai sumažėjęs (nuo 90 tūkst. iki 50 tūkst. su viršum); bet pagal kitų neoficialių žinių jų čia esą dabar arti 200,000.

Johnson'o bilius.

Šiomis dienomis Suv. Valstijų kongrese svarstomas naujas ateivybės bilius, kongresmano Johnson'o iņestas. Netrukus tas bilius vrs įstatymu. Apie jį „Darbininke“ jau buvo rašę. Bilius paliečia ir japonų ateivybę. Mat šiemet baigiasi anoji „džentelmonų sutartis“ ir ją reikia arba prailginti, arba panaikinti. Johnson'o bilius patarė sutartį prailginti. To pat prašė Suv. Valstijų sekretorius Hughes'as, remdamasis tuo, kad kitaip, girdi, galėsių ištikti su draugiška ligšiol Japonija neusitapatinti. Kongrese ir spaudoje buvo daug kalbėta ir ginčytasi už ir prieš „džentelmonų sutarties“ panaikinimą. Iš viso ko tečiau buvo galima numatyti, kad, nežinint Johnson'o biliaus pasiūlytą prailginti sutartį — toji sutartis būtų buvusi panaikinta ir japonų ateivybė Amerikon dar labiau suvaržyta.

Ir štai visai netikėtai, tarsi bomba, ar perkūnas iš giedro dangaus — Japonijos ambasadoriaus nota, švelniai grasi-nanti skaudžiomis pasekmėmis, jeigu „džentelmonų sutartis“ būsimanti panaikinta: Rodos to tik ir truko. Tai buvo užprilimas alyvos ant ugnies. Įvyko trumpa senato sesija prie už-darytų durų, paskui vėl tęsėsi atvira sesija ir rezultate sena-tas nubalsavo 76-iais balsais prieš 2 panaikinti „džentelmonų sutartį“ ir japonų ateivybės kontroliavimą paimti į Amerikos rankas. Visa ellė senatorių stipriai pažymėjo, kad Amerika nepakės jokio iš šalies spaudimo, neišsigas gasdinimo ir savo vidaus reikalus tvarkys, kaip pačiai Amerikai patinka.

Kodel tokia nota?

Japonai per daug geri yra diplomatai ir psichologai, kad nebūtų galėję atspėti tokios notos pasekmių. Ambasadorius be abejo siuntė ją su žinia ir smulkiais nurodymais savo vyriausybės iš Tokio. Tad kaip gi išaiškinti tą notą, kuri, kaip gali atrodyti, tik pablogino japonų padėtį?

Išdrįstame paduoti čia savo aiškinimą. Japonija nors ir plačiai aiškino ir taikė „džentelmonų sutartį“, tačiau toji sutartis ją labai varžė. Ji skaitė reikalingu bent šiaip taip tos sutarties laikytis ir pati varžyti savo išeivybę Amerikon. Jai buvo visai ne pro šalį nusikratyti tą sutartimi. Sutartį panaikinus ji turės liuosėses rankas. Valdžia nebus atsakomina už didėjančią japonų išeivybę Amerikon. Galima lengvai numanyti, kad toji išeivybė ims žymiai didėti. To negalės su-laikyti nei aštrūs Amerikos įstatymai. Juk beabejo susida-rys tarp pačių amerikonių slapto finansistų organizacijos, ku-rios varys geltongij šmugelį ir ims slaptaib gabeniti japonus į Suv. Valstijas. Kelių tam slaptaib gabenimui yra juk tiek ir tiek. Kaip dabar yra išsiplėtęs biznis gabeniti Europiečius per Meksiką ir Kubą — taip dar labiau išsiplėtės biznis ingaba-nimo Japonų laivais, orlaiviais ir submarinais. Pastarieji Se-nato tyrinėjimai aiškiai aiškinaisai parodė visam pasauliui „do-

Hugo Stinnes ir Henry Ford

Hugo Stinnes.

Neseniai laikraščiai pranešė apie mirtį didžiuosio Vokietijos žydo Hugo Stinnes. Keletą dienų Europa tik apie tai ir kalbėjo. Žmonių vaidintuvoje Hugo Stinnes išaugo į kaž koki pasakiską milžiną. Visi žinojo jo galybę, žinojo, kad jisai yra turtingiausias žmogus Europoje (jisai patsai savo skaitė turin-giausių visame pasaulyje). Visi jį gerbė ypač už tai, kad jisai sugebėjo per keliolika metų turtą iš tėvo gautą vertės 20 milijonų dolerių padauginti iki 500 milijonų dol. Jisai valdęs du trečdaliu Vokietijos anglies ir geležies rūdos, turėjęs di-džiausias dirbtuves, 50 didžiausių viešbučių, apie 70 didžiųjų dienraščių, kontroliavęs laivus ir geležkelius; jo klausė Vokie-tijos parlamentas. Jisai pats girdavęs, kad Vokietija jam priklausanči, kad ir Austrija esanti jo, kad tuoj būsimi jo ir Vengrija, kad net ir Anglija be jo nei žingsnio negalinti ženg-ti. Jisai mēgdavęs didžiutes ir girties savo turtais ir galy-bę; savo pažįstaniams, rodydamas į viešbučius, laikraščius, fabrikus, miestus, laivus — sakydavęs: visa tai mano, ir tik mano vieno, aš tai valdau.

O vienk turiai neišgėbėjo jo nuo mirties. Mirė turėda-mas vos 50 metų.

Henry Ford.

Henry Ford dar gyvas. Tasai pradėjo be nieko ir per dvi-dešins kelius metus išaugo į didžiausį pasaulio turtuolį. Bet dabar, Stinnes'ui mirus, Fordas neturi sau lygaus. Kaip Stinnes taip ir jisai valdo dirbtuves, kasyklas, geležkelius, du-damas darbo ir uždarbio bent milijonui žmonių (skaitant ir dar-bininkų šeimygas). Fordukai ir Fordo traktoriai baigia užka-riauti pasaulį. Per kovo mėnesį jų padaryta išviso 205 tūks-antai su viršum.

Abudu: ir Stinnes ir Fordas žymiai kuo vienas nuo kito skiriasi. Kada Stinnes'o didžiausias idealas buvo turtai ir ga-lybė, gi patrijotizmas ir kitos dorybės turėjo tik vergauti anam „idealui“. Fordui visuomet vadovavo visuomeniniai idealai. Stinneso stabas — auksio veršis. Fordas — tikintis nors ir šal-tokas krikščionis, didelis Amerikos patrijotas, nolis pacifistas. Fordas — genijalis, bet padorus pramonininkas, biznesis, ad-ministratorius.

Bet drauge su tuo Fordas — svajotojas ir savo svajonių vykinimui nesigali milijonų. („Taikos laivas“ 1915 m. pro-paganda prieš žydus ir tt.) Jisai patiki net galimybę gauti pie-ną iš mašinos, pakeičiant karves.

Fordas humanistas, nors ir šaltas. Materialius žmogaus reikalus matematiškai apskaitęs, jisai pirmas, niekieno never-čiamas emė mokėti augstas algas darbininkams, — padaryda-mas tuo didžiausį sau biznį, nes mat jisai išgalvojo gudriaus-ius būdus, kaip tobulai padalyti darbus, kad iš kiekvieno dar-bininko per 8 darbo valandas išgavus kuodaugiausią jo prakai-to, smegenų ir visos gyvybės. Fordas — mašinos brolis. Mašina jį inkvepia ir veda. Darbininkas sulig jo irgi ne kas ki-

ispirko savo penkių milijonų dolerių skolą Suv. Valstijų val-džiai. Tad jiems Amerikos įstatymai nėra baisūs.

Kas toliau?

Žinoma, pasekmės to Amerikos užpludimo — prie dabar-tinės ekonominės tvarkos gali baigties tik karu tarp Suv. Valstijų ir Japonijos. Amerikos baltieji, nors patys dar palygina-mai neseniai atėmę žemes iš raudonųjų, nenori tečiau įsileisti geltongij, nors ir tiems čia dar būtų nemaža vietos.

Iš antros pusės Japonijai išeivybės palengvinimas, nau-jų žemių srudinimas — tai mirties ar gyvybės klausimas. Šio-mis dienomis Japonijos sostinėje susirinko nepaprastas, nes „ekonominis parlamentas“. Jį sušaukė Mikado valdžia. Ji-sai susideda iš didžiausių krašto galvočių, rašytojų, ekonomis-tų. Jisai darbuosis greta kito — politinio parlamento. Du vyriausiu uždaviniu jisai turi prieš akis: 1) iširti išeivybės klausimą, 2) sutvarkyti teisingesniais papuatais ekonominis santykius namie (nes, mat, išnaudojamos minios, nebeišmida-mos, pradėjo maistus kelti; tad Azijatai, ne kaip Europiečiai — ne policija ir kariuonė emė didinti, bet ekonomistus sušau-ke į tarybą ir valdžia pasizadėjo iš anksto jų patarimus vykin-ti). Japonai greit veiksiai, giudymų nekontroliuoja. Jų 70 milijonų suviršum gyventojų — reikalauja bent 2 ar 3 kart tiek žemių. Nebesutelpa. Nauji žemės plotai būtinai reikalingi. Filipinų salos, Hawai salos, ir tolimoji Amerika — tai jiems geriausia išeivybės vieta. Bet čia jie susiduria su Amerikos baltųjų žmonių valia. California jau turi įstatymų, griežtai draudžiančių azijatų ateivybę. Japonija protestavo Washing-tono valdžiai prieš tuos Californijos įstatymus. Lengva buvo atsakyti, kad Federalė valdžia negalinti varžyti valstijų legis-latūrą. Bet kada Suv. Valstijų Kongresas tars savo žodį — ta-la pilnai puišikės visos tautos valia. Susidurs dviejų tautų valios geltongij — imti naujas žemes — ir baltųjų — neprileis-ti prie jų. Konfliktas bus neišvengiamas.

Pereitą žiemą tulas daktaras Pariziuje pranašavo, kad po 20 metų bus karas tarp Suv. Valstijų ir Japonijos ir kad Suv. Vflstijos būsių nugalėtos.

Mes nelinkėtume, kad tasai spėjimas išsipildytų. Nelau-kiame karo, juo labiau — Suv. Valstijų nugalėjimo. Bet į-vykiai lyg ir veda tuo keliu. Reikšminga ir tai, kad Japophija, budama didžiūnoje vargėlenų darbininkų žemė — dar vis gra-dina savo tautiečių būdą ir valią. O Amerikos...

ta, kaip imituoja daly. Darbininkas, jei totus, apsidėję ir rūpinamaisi namais gyventi, aptvė, yra pilnai patenkintas. Jam bereikia galvoti, kaip išlaikyti šią tvirtą, nerūšis orga-nizaciją. Aprūpink darbininko pilvą ir jisai bus pilnai paten-kinintas ir laimingas.

Stinnes tuo žvilgsniu ne tiek gudurė buvo. Jisai nepavy-dėjo darbininkams organizacijų, bet jisai nemokėjo taip pa-gerbti darbininką kuo reikaliu. Darbininkai buvo jam, kad jam krautų milijonus. Todėl jisai nesidrovėjo nubiedinti ma-ses savo apokaliptijomis, numatydama markės kainą, ir iškel-damas pragyvenimo brangumą; vėliau jisai visą politiką kreipė į tą pusę, kad priverstus darbininkus dirbti ilgesnes valan-das ir už mažesnes algas, kad tokiu būdu didžioji našta buvu-sio karo sunkenybių ir skolų kristų ant darbininkų pečių.

Fordas gudrausis už Stinnesą. Stinnes nejudomis tiesė pa-matus revoliucijai ir bolševizmui Vokietijoje. Fordas tenkina materialius darbininkų reikalus ir padeda nykti dvasiniams reikalams ir tikslams kad mašinomis, gerai ištemptomis, pa-virtę, vikriai ir saugiai sukty jo pramonės ratus.

Ar sveiką tai žmonijai?

Stinnes'ai ir Ford'ai — tai naujos gaudynės cezariai. Ar sveika yra žmonijai išsiuginti tokius milžinus, nuo kurių tipo priklausytų milijonų žmonių ir istiaų kraštų likimas?

Ne tik ne sveika, bet net labai pavojinga ir kenksminga. Tik pažirėkime.

Kada Vokietija pereitą rudenį didžiausiomis visos tautos ir valdžios pastangomis buvo sulaukusi markės kaitimą ir nu-stačiusi jos kursą — Hugo Stinnes dėjo visų pastangų, kad markė pultų ir toliau. Jisai atsiekė savo tikslo. Mat markė krinant jisai savo spekuliacijomis galėjo pelnyti naujus nesu-skaitamus milijonus ir išgyti pusdykiai naujų fabrikų vieš-bučių, laikraščių ir t. t. Kada, visa vokiečių tauta stebino pasaulį savo pasyviu pasipriešinimu francūzams, užgrobusiems Rulr'o kraštą, ir jau pergalė ir francūzų supilūškimas buvo nebetoli, — tada Stinnes ir jo draugai padarė slapta sutartį su Loucheur'u ir kitais francūzų didžiuočiais, apsiimdami pa-liauti francūzus šokotarus ir pasizadėdami ir vėl gabeniti francūzus anglis ir kitą medžiagą. Pasyvis priešinisimas buvo sulaukytas ne delto, kad tautos valia buvo palaužta, bet delto, kad Stinnes apskaitė, jog jo bizniui bus taip sveikiau. Tautos valia susidūrė su Stinnes'o valia ir Stinnes pergalė-jo.

Vokiečiai ytauta norėjo priversti savo turčius, kad jie pri-siimtų ant savęs didžiūną karo skolų. Stinnes iki pat mūšiai sekmingai priešinosi tai tautos valiai ir jam pasisekė — bent ligiškai didžiūna atsakomybė užverst ant pečių darbininkų, kurie buvo mažžiausiai kalti dėl įvykusio karo.

Imkime dabar Fordą.

Nors jisai ir aprūpina darbininkus materialiai, bet kada jisai ignoruoja darbininkų dvasinius reikalus ir atkakliai at-sisako pripažinti jų organizacijas ir dalyties su jais atsako-mybe už pramonės pažangą — jisai yra didelis ir begalo ga-lingas priešininkas pramoninės demokratijos, kuri žada suteikti darbo žmagui greta nieko nereikškančios politinės pilietybės ant popieros — dar ir tikrąją pilietybę darbuose, pramonijoje, įvairiose tvėrybos srityse.

Pažangioji Amerikos visuomenė yra susirūpinusi, kad tie gamtos turtai, kuriuos dar valdo tauta, k. a. miškai, žibalo šaltiniai, kasyklos, vandenpuoliai — kad ir liktų tautos nuo-savybė; kad didžiūnos elektros jėgos šaltiniai — anglių ka-syklas ir vandenpuoliai — kontroliuoti ne korporacijos ir ne pavieniai kapitalistai, bet visa tauta per savo rinktinę valdžią. Amerikoje Roosevelt'o laikais buvo išleistas įstatymas, nuta-riantis vandens jėgą laikyti tautos nuosavybėje ir kontroliu-je. Kapitalistai kaip tada kovoję prieš to įstatymo išleidimą taip dabar deda pastangų jį sugriauti. Fordas pirmas panaudojo savo ekonominę ir politinę intaką ir išgavo iš kongreso įsta-tymą atiduodantį jam už 5 milijonus tautos savastį Alabama valstijoje t. v. Muscle Shoals, kur valdžios jau indėta 80 mi-lijonų dolerių. Gavę 99 metams, per kuriuos pereis kelios Fordų kartos. Ne visi jie bus humanistai-svajotojai. Bus ir žiaurių typų, ir išleptųjų liurbų ir jie turės savo rankose di-džiausią galybę, kuria jie galės žėisti daugelio tautstancijų žmo-nių gyvybes.

Kaip politinė taip ir ekonominė autokratija pėra žmonijai sveika ir pagaidanama. Politinė autokratija baigia pranyk-ti. Augant darbininkų apšvietai turės išnykti ir ekonominė au-tokratija. Talantai ir genijai turės būti visada pagerbti ir su-naudoti, bet ne tam, kad atskiriems žmonėms milijardus su-krovus ir tuo įdavus jiems nepakeičiamus ragus žmonijai ba-dyti — bet tam, kad žmonijai tarnavus ir visatiną gerbūvį kė-lus.

SEKMADIENIO RYTAS

O, ryte šventasis šventu tykumui
Padarei ant žemės ramu.
Didžiausias pasaulis tavo jaukumu,
Gaudž' varpas iš Dievo namų.

Aplink — kur tikta užmaitai akimi,
Harbai sustabdyti viam.
Visi nori Dievui būt' ištikimi,
Šiandien jų darbai ein kitur.

Štai lauke, ant kelio išpuošto žaliu
Linguoja vargėdinių dienų.
Jie eina kalbėdami su Dievu meilai,
Prašyt Jo pagalbos įvairiai.

CENZURA

Mes amerikiečiai tankiai lai-krasčiuose matome kad Lietu-voje tą ir tą laikraštį nubaudė, uždarė, ar tiek ir tiek litų pa-liepė užsimokėti, o jeigu nebus sumokėta tai redaktorius turi eiti sėst į kalėjimą...

Jau pabaudas mokaio ir ka-lėjimuose sėdėjo daug kas... Ir dar turbūt daug kas daugiau-sia tas pabaudas mokės... nes į kalėjimą nė vienas iš redak-torių neturi ukvatos eit sėdēt...

Lietuvoje yra taip vadinama cenzūra, kuri atliekama šitokių būdu: pirmą laikraščio egzėm-pliorių atspaudus, jis tuojus hešamas į komendantūrą o te-nej tam tikri cenzoriai viską peržiūri ir jeigu ką ras, jų nuo-mone, neleistino spausdinti, tai tą perbraukia. Tuom tar-pu spaustuvėje mašina stovi ir laukia žinios ar galima bus lai-krasčių spausdinti... Gavę ži-nią kad galima, tuojus spauzdina... o gavę su cenzoriaus išbraukytai straipsniais ar žiniomis, tai tuojus tas išbrau-kytas žinias ir straipsnius iš-mėta ir spausdina laikraštį su baltomis jų straipsnių vieto-mis... Jeigu cenzorius netei-singai išbraukia tai kartais da-romi yra skundai ir būna kaip kada ir teip, kad cenzoriaus iš-brauktieji straipsniai sekancia-me laikraščio numerje įdeda-ma bet tankiausiai redaktoriai nusileidžia, nes nenori su cen-zoriais per daug įsipykti. Būna kartais ir teip kad redaktorius pasijutęs cenzoriui pirmą eg-zempliorių kuriame jo numo-ne, nėra tokių vietų prie kurių cenzorius galėtų prikišt ir no-rėdamas kad laikraštis grei-čiau atsispaudintų liepia admi-nistracijai spausdint' nelau-kiant iš cenzoriaus parnesant...

Kaip gerai vis išėina tai ge-rai... bet kartais ir apsirinka. Tuomet yra du būdai: arba jau atspausdintus suaukinti, arba rizikuojant gaut pabaudą juos išsiųst į provinciją... o Kau-nui atspausdint teip kaip cen-zoriaus palikta... O kitaip tai tuojus visą tą numerį konfis-kuotų ir nubasūtų tą, ką išraš-tų kaltu: redaktorių ar spaus-tuvės vedėją ir savininką o gal net ir abudu, tas priklausytų nuo susidėjusių aplinkybių...

Lietuvoje būti redaktoriūm yra gana pavojinga. Visuome-nė nori greitai gauti tikrų žinių kaip kuriais klausimais o re-daktorius negali jų taipinti į laikraštį kol tam tikrais būdais neistis tam tikrų sluogūnių nusistatymo kaip tas žinias nu-sviesti... kad cenzoriui neuž-kiūtū...

Net yra tam tikri redakto-riams susirinkimai daromi „Eltos“ kambariuose, kur duodamos instrukcijos ką ra-šyt, ką užtylēt... ir tam pana-šiai... Kartais visai mažas da-lykėlis sukelia didelio triukš-mo redakeijoje. Pavyzdžių y-ra daug, bet jų neminėsiu, tas amerikiečiams nesvarbu, o iš-keliant juos viešumon gali būt kaip kam pavojinga.

Labiausiai redakcijos atsar-gios su žiniomis apie Lietuvos kariuonę ir karininkus, jos veiks visos spaudoje taipint draudžiama... toliaus angstuo-sius valdžininkus, teismus, mili-ciją liečiantieji dalykai ingi la-bai pavojingi, į spaudoje pa-skelbtą dalyką tuojus reaguo-jama, ir gink Dieve negalėtum įrodyti nors ir tikriausią faktą, tai tuojus redaktorių ir teis-man už įžeidimą valdžios kai-po prasikaltusį tokiu ir tokiuo kriminalio kodekso paragrafu. Ir nors tankiausiai redaktoriai su advokatai pagalba išieina, bet visgi go tokioms tary-

DARBININKAS

KAS GIRDĖTI LIETUVŲ KOLONIJOSE.

ALBANY, N. Y.

Sekmadienį, balandžio 27 d., 1924 m. prasidės šv. Jurgio bažnyčioje 40v alandų įstatymo ir adoracijos švė. Sakramento atleidai, kurie trauksis per tris dienas nuo sek. 27 d. iki antr. 29 d. Iškilnėje dangel svetimų kunigų dalyvaus, todėl bus visgeriausias proga metiniamis tinginiams atlikti vėlykling išpažinti, tik nepamirškite atsinešti, sulig būdo ir papročio klebono išduotas surašos kortelės, kaip vietiniai taipos-gi ir iš visų aplinkinių: Troy, N. Y., Watervliet, N. Y., Mechanicville, N. Y., Coxsackie, N. Y., Hoosick Falls, N. Y.

Darbai Albany, N. Y. eina su didžiu įsikišavimu namų statymas. Geriausieji karpentieriai darbas lengva gauti, taipos-gi dabartiniai laiku atsitraukus fermeriams pavarasio laiku ir savas farmas, kurių yra didi daugybė per žiemą dirbtuvėse, lengva atvykusiems gauti gerus darbus dirbtuvėse, kurių randasi daugybės, kaip vėlyrams taip pat ir merginoms, o jau ir namas dirbti merginų, tai čionai visados iškoma kaip medaus.

Kadangi šitie du miestai: Albany ir Troy jungia kartu savo pramonę, nuopelnais ir patruotais ir randasi vos tik trys mišlės vietas nuo antro, kuriuos galima pavadinoti tikromis žvaigždutėmis savo gražuomu New Yorko valstijos, o jau vasaros laike, neieskok gražesnių pasilinksmimų, kaip važinėties laivu nuo Albany iki Troy, arba nuo Albany iki New York, visiems žinoma Hudsono upe. Pasikūnais laikais milžiniškai auga Albany, N. Y. ir daugybės svieto sutraukė. Teiposgi neatsilikia ir Troy, N. Y. Jau dveji metai kaip milžinas Henry Ford leidžia savo dirbtuves, bet dar randas tenai audeklinių, marškininių, kalniečių, o 28 d. kovo 1924 m. tapo padidintoms vietinėms gelečies dirbtuvėms per 4 milžiniškas firmas, kurios sudėjo kapitalo \$3,500,000. They are the Burden Iron Co. of Troy, N. Y. The Cliver and Snyder Steel Co. of Pittsburgh, Pa. The Foundation Co. of New York City and Arthur Tuttle Inc. of Boston. Šitie milžinai, visiems darbininkams gerai žinomi nuplenavo padidinti darbus New Yorko sostinės aplinkinėje.

Kun. Kleb. K. F. Šatkus.

NEW BRITAIN, CONN.

13 d. bal. A. L. T. Sandaros vietinės kuopos įvyko prakalbos. Kalbėjo J. O. Sirvydas iš Brooklyn, N. Y. Užsiminė ir apie kun. Garmaus bylą su Sandara. Pertraukė buvo renkamos aukos bylos vedimui. Surinkta apie 20 dolerių. Po prakalbos buvo duodami atsakymai ant klausimų. Pirmas klausimas: "Jeigu Amerikoje yra atskirta bažnyčia nuo valstybės, kodėl valstybė ir bažnyčia eina iš vieno?" Kalbėtojas neatsakė. 2-ras klausimas: "Kas pirmiausia iš lietuvių Amerikos lietuvių gaudino kartuvėmis?" Atsakymas buvo kad kun. Garmaus. Aš kun. Garmaus prakalbese negirdėjau, to gaudinimo, bet Dr. Šliupo knygoje tas yra užrašyta ir kaip girdžiu apie Dr. Šliupo kartuves bus jau 10 metų. Būti buvę ir daugiau klausimų, bet sandariečiai triukšmą pradėjo kelti, klausimų daugiau nebuvo galima duoti, nes pamatė kad teisybė kyla - viršun.

ninku, poetų, sportininkų ir t. t. "Karij" redaguoja majoras P. RUSECKAS. "Kario" kaina Amerikoje metams 2 dol. 50c, pusei metų 1 d. 50 c. Adresas: K. F. Šatkus, New Britain, Conn.

ROCHESTER, N. Y.

Balandžio 6 d. vakare L. Vyčių 93 kp. vaidino veikalą "Piloto Duktė." Veikalas gana įspūdingas. Publika buvo skaitlinga ir tuomi Rochesterio lietuvių parodoje kad myli matyti rimtus veikalus. Tug būt ir pelno liko nemažai, nes girdėjau įeigų būsią netokioje, kaip vietiniai taipos-gi ir iš visų aplinkinių: Troy, N. Y., Watervliet, N. Y., Mechanicville, N. Y., Coxsackie, N. Y., Hoosick Falls, N. Y. Šio dramos perstatymui buvo komitetas: B. P. Vitkus ir A. Tautkaitė; visą darbą dirbo gerb. B. P. Vitkus (buvęs kleriku, bet mokslą pertraukė del stokos lešų) su L. V. 93 kp. pirm. gerb. Teodoru Palukiu. Surengti tokie veikalai tai reikia nemažai pasiaukavimo ir energijos. Vaidintojai visi atliko savo roles šauniai. Scenarijų pertaisymo laike R. Šerelis grįžė smuika solo po pirmo veiksmo, po antro veiksmo duetą A. Saunoriūtė ir A. Jankus; po trečio veiksmo M. Pikinaitė dainavo solo; po ketvirtro veiksmo dainavo solo A. Saunoriūtė; po penktro - dainavo solo A. Jankus. Vaidintojos: Z. Zdanavičienė, O. Matulaitė, J. Riekiutė, A. Tamošauskaitė, P. Saunoriūtė, I. Rovutė, E. Palukienė, A. Tūkaitė, U. Gudeliukė, Ad. Gudeliukė, G. Gudeliukė, A. Gudeliukė, J. Gudynaitė, A. Krajiarūtė, E. Juozapaitė, T. L. Stukaitė, V. Palukaitė, A. Žemaitukė, M. Būbniūtė, St. Ivanauskaitė, O. Riekiutė, M. Riekiutė, V. Palukienė, Z. Riekiutė, S. Platakiūtė, E. Stankevičiūtė, V. Izakevičiūtė, S. Palukionaitė, B. Žiemiūtė, J. Baranauskaitė, S. Ivanauskaitė.

sv. Pranciškaus Seserų Lietuvių šv. vienuolynui. Antras bus bažnyčios klebonijos statymo fondui. Girdėjau kad šv. Jurgio kareivio draugija rengia teatrą "Gimis Tautos Genijus."

L. Vyčių Koresp.

MONTREAL, CANADA.

Užtekoje ir ant mūsų kolonijos smulutė, nes per du metu buvo apmetus. O dabar nudžiugo parapijiečiai kad sulaukė šioje parapijoje tokio darbštiaus klebono kun. J. Daknio, nors da tik kelios savaitės kaip čionai atvyko, bet gražių darbų jau nuveikė: išpuosė altorius, permainė elektros spalvas, aptaisė langus, taip-gi su savo linksniu būdu ir gražiais pamokimais visus parapijonus pralinksminė. Balandžio 11, 12 ir 13 d. buvo 40 val. atleidai su rekolekcijomis. Visą vedė mūsų gerb. klebonas kun. J. Daknis; patraukdamas visus žmones šu savo gražiais ir griaudingais pamokslais. Per tas dienas skaitlingai susirinkdavo žmonių ant pamaldų, net ir tie, kurių niekad nesimatydavo bažnyčioje. Mūsų gerb. klebonas gražiais ir griaudingais pamokslais visus dvasiškai sustiprino. Gal ne vienas apsimastęs sugrįž ant tikro kelio. Per atleidus dalyvavo du kunigai svetimi, o trečias iš katedros kanauninkas kun. O'Rourke. 13 d. baland. užbaigiant 40 val. apvalkščiojo procesija kurioje dalyvavo visos katalikiškos draugijos.

Liepūnėlė.

WORCESTER, MASS.

Čia pas mus yra labai gražus parprotys. Gavėnios laike visos katalikiškos draugijos pasiskiria sau vieną nedėdienį ir eina viš narių ir narės syktu incorpore šv. mišių klausyti ir laike šv. mišių priima šv. Komuniją. 13 d. balandžio arba Palmų nedėdienyje matėsi labai gražus ir malonus reginys. Tai yra Pilnųjų Blaiviniukų 25 kuopa ir SLRKA. 41 kuopa po Blaiviniukų vėliava ejo syktu šv. mišių klausyti. Čia turu pažymėti, kad šios dvi draugijos ejo labai gražioje tvarkoje, moterys pirmą o vyrai paskui. Iš viso dalyvavo apie 300 narių. Nekurie nariai

arba narės syktu nedalyvauja. Aš nesuprantu kodėl taip yra. Reporteria.

LAWRENCE, MASS.

Mary Zaliski 18 metų amžiaus nuo 95 Margia St., tapo suarėtuota ir kaltinama už pasmaugimą savo kūdikio ir išmetimą ant šalvygatvio. John Krawczyk kaltinamas kaip Mary's partnerys ir žmogžudystėje. Lietuvių lenkų ir rusų tarpe Lawrence pradeda rodytis daug kriminalių prasižengimų. Tai socialistiškojo mokslo vaisiai. Moterų ir per daug randasi doroj nupuolusių. Vyrai išeina dirbtuvėn, o jos su kokiais holšeivikais alų geria. Viena taip dabo ir ką tik palaikydusi savo vyrą. Reikalingos čia Tėvų Marijonų Misijos.

Draugijos ir miestai apvalkščios gerb. kun. O'Reilly jubiliejus 50 metų sukaktyvių kunigystės. Geg. 4 įvyks bažnytinė procesija - "May Procession." Atsilankys ir Jo Eminencija Bostono Kardinalas. Gegužio 5 d. atsis bus bankietas. Sekančią dieną bus įvairių organizacijų ir asmenų sveikinimai. 7-tą geg. dieną tai bus bendra miesto paroda. Tam tikslui bus dirbtuvės sustabdytos. (Socialistai prakeiks kunigėly). Jubiliejų kiek bus galima dalyvaus ir lietuvių katalikai, nes kun. O'Reilly buvo jų pirmas klebonas. Švento Pranciškaus bažnyčioje įdalytos kortelės pranešiančios kad Tėvai Marijonai Andziulis ir Cesaitis pradės 27 d. bal. 7 val. vakare; misijas. Iki geg. 4 d. kas pyta ir vakarą įdėtu sakys savo gražius pamokslus.

Reporteria.

KOVA PRIEŠ ŽYDŲ.

JERUZOLIMAS. - Prieš arabai įsteigė Sąjungą ir prieš žydus. Prie jos guli žymiausi arabų tautų veikėjai.

ODESA. - Sovietų teismas nutaisė mirties penkis žmonas intartus šnipinėjime.

CUNARD

Atlankykite Lietuvai Trečioji Vasara EKSKURSIJA I LIETUVĄ Šią Ekskursiją Vadovaus S. G. LUKŠIS

pinet žiemos lietuvius kalbėjus ir keltautojas.

Išplaukimas iš New Yorko Gegužio (May) 28 d.

pagarsėjusi visame sviete EKSPRESINIU LAIVU

AQUITANIA

(45,047 tonų)

DEŠIMTIES DIENŲ LAIKU I LIETUVĄ

per Southamptoną

6 malonios dienos kelionės jūroje

KAINOS TIEŠIA KLESA:

1 Kaina \$109.00

1 Piliava \$108.50

1 Klaipėda (Memel) \$107.00

Virs to \$5 multo (karės)

Pilietis Lulakis lydes ekskursantu stačiai i Lietuvai ir aprūpins visus puslanksmimus visoj kelionėj.

Kiti išplaukimai kas šerėdą

CUNARD LINE, 126 State St., Boston, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway New York N.Y.

TIESI KELIONĖ I LIETUVĄ

PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

VAMUOKIT VISI PARANKIU I TIESIU KELIU

Lietuviai važiuoja i Piliavą Aplenkia Lenkų Juostą (Kardiorit)

VISA TREČIA KLESA PADALINTA kambarius ant 2jų, 4rų ir 8-ty lovų.

S. S. LITUANIA Baland. 30

S. S. ESTONIA Gegužio 21

Trečios klesos kainos i:

HAMBURGĄ \$108.50 - PILIAVĄ \$108.50

LIEPOJŲ IR MEMELI \$107.00.

Delet laiv. ir žinų kreipkitės prie savo agentų

DARBININKAI IR DARBININKES

Kurie tikite, kad tik darbininkų susipratimas duos progos jiems sulaukti geresnių laikų, kurie tikite, kad tikta kooperacija gali prigelti darbininkams atsistoti ant kojų ir pasakyti darbdaviui, kad jie yra lygūs. Tie visi turite būtinai užsisakyti tris kart savaitėje einantį laikraštį "DARBININKA." Jame rasite pamokas kokių būdu gelbėti save nuo turčių išnaudojimo, tveriant kooperacijas.

NEPRALEISKITE ŠIOS PROGOS, NES TIK ŠI MENESY BUS PROGA GAUTI TOKIAS NEPAPRASTAS DOVANAS.

Dovanos bus štai kokios: Kiekvienam naujam ar senam prenumeratoriui, pristuntusiam iš kaimo už metus \$4.50 (Bostone ir aplinkinėje \$5.50), duosime dvi knygi, paršętas gerbiamo darbininkų tėvo kun. F. Kemšio, darbininkų klausimui. Jose skaitytojai ras, kas yra kaltas šių dienų darbininkų nepasisekimams, kaip turtuoliai skriaudžia darbininkus ir kaip ir kokiais keliais eidami darbininkai gali palengvinti savo būvį. Apart šių dviejų knygų, kiekvienas skaitytojas gaus dovanų priedo - 40 atviručių su Lietuvos miestų herbais.

TAS DOVANAS DUOSEME TIKTAI BALANDŽIO MENESY, TAIGI PASISKUBINKITE.

DARBININKAS

366 Broadway So. Boston, Mass.

